

Синчець

Месечно вестниче за деца и юноши.

Препоръчано отъ Мин. Нар. Просвѣщение съ окръжно
№ 35,194 отъ 20 X. 1933 год.

Разрешено отъ Областния Директоръ съ разрешително № 7,356 отъ 25 VIII 1934 год
Абонаментъ 8 лв. за година.

Редакторъ: Г. П. Бойчевъ. Адресъ: с. Правинци, Шуменско.

Баба Марта.

Ей и баба Марта
Лоша и сърдита,
Съ студъ да ни плаши
Се и тя опита.
Но вижъ, бабо Марто,
Зимата вечъ мина.
Пролѣтъта ще дойде
И тази година.

Ами, бабо Марто,
На насъ мартенички
Цвѣтни по ржцетъ
Окачи на всички.
А, ний, бабо Марто
Съ пѣсни, доволни,
Пролѣтъта ще срещнемъ
По горитъ волни.

Цв. Глухаркова, у-ка Ломъ.

— 33 —

— Е, казва той на баща ни, който влезе
преди насъ —

— Ще си поприказваме, нали? Ехъ, добъръ
човѣкъ си ти, Ягодо, нѣма що, но дъщеритъ
ти сж крадли. Тъ искаха да ме убиятъ,
като ме гѣтнаха въ едно блато, но не успѣ-
ха. Матей Топоришкинъ на битки и войни е
ходилъ, ордени носи за храбростъ та въ една
блатна локва ли ще се удави? О, не, но Ма-
тей Топоришкинъ не оставя безнаказано ни-
кой да се подиграе съ него. И само заради
твоята доброта, то азъ не ще постѣпя инъче,
а отъ снизхождение ще изпратя дъщеритъ ти
въ специалния поправителенъ затворъ за ма-
лолетни.

— Що? извика уплашено баща ни.

Матей Топоришкинъ заклати глава, като съ
това искаше да каже да не му се правятъ
повече възражения.

— Значи въ затворъ? — шепнеше баща ни
сѣкрушенъ, но съ очи блѣскащи отъ скрита
ненавистъ.

Топоришкинъ не благоволѣ да говори по-
вече. Обърна грѣбъ и заговори съ кмета ниско.

Т огава не видѣхме отъ где се взе тази сил
у баща ми. Той скочи, сграби Топоришкинъ

ре пъхна за плъзъ желъзна излъскана
лу направи единъ широкъ наръзъ и вжт-
дърводъли колкото крака на Колчо. Ото-
и взе две малки чуканчета отъ букво-
не зарадва момчето си?

ще направил такива на Колчо — защото да
му бѣ направилъ кънки. Та и той сега
Това още, бати му — неговиятъ бати,
ше кънки. Но не може да има истински.
Баща му нѣкога сжщо много обича-

има кънки. Заспа и сънува, че има кънки.
Голѣма бѣ Колчовата радостъ — ще
азъ може да ти направя. . .

Но на Колчо рече — Ще видя, сине,
сърцето. . .

защо да му разказва. . . И му се сви
Баща му, само болно се усмихна —

ли, бе, тате, а?

го обичамъ кънкитѣ. . . Ще ми купя
мешъ едни кънки, бе, тате. . . Азъ мно-

— Тате, бе, тате — защото не ми взе-

шати.

мисли за друго. Едва изчака да свър-

Когато и тримата се сбраха майката
сложил да ядатъ. Колчо малко яде — той

пръчка. . . Надъ нея проби дупка и пре-
кара презъ нея връвъ. Направи още ед-
нажъ така и кънката бѣше готова за стѣ-
гане. Скоро и другата бѣше направена...

Когато той ги показа на Колчо, Колчо
не повѣрва, че това сж кънки. Но ба-
ща му го увѣри, стегна ги на краката
му и го потегли съ ржка. Колчо извика
отъ радостъ — кънкитѣ вървѣха... Той
чува и пѣсенята имъ... Забрави за дру-
гитѣ — лъскавитѣ... И прегърна баща си
— благодареше му.

Когато, взелъ подъ мишница кънкитѣ
си, отиваше да се пързали искаше му
се да вика:

— Азъ имамъ кънки. . . Азъ имамъ
кънки.

не остава въ къщи и печка не палатъ...
ли. По работата сж... Та за туй никой
чкъ. И майка му и баща му сж излъз-
пкъ. Колчо не ще да седи тъмъ сами-
ко само може би по-топло отъ вънъ. Но
както да прави? и тамъ е студено--мал-
цѣльденъ навнъ изгърада. Та и въ къщи
Но Колчо е привикналъ... Той е по

черни точици ипрать прець тѣхъ.
то бѣсне сънцето. Очитѣ болятъ и
може и да се гледа въ него дори кога-
къде. И станало бѣло, много бѣло не
Зима е сега--снѣгъ напада въ навсѣ.

И сви нататкъ... той знаеше къде.
—сега му е по-добре. Поне вътрѣ не

палто, вѣкина ржцетѣ си по дърбоко въ
Като вдигна яката на сжсаното си

КЪННИ
(разказъ)

— Но защо да е бедното момче? Нали
Нкой се обади отъ тъмната.
че той, а никой другъ не е знаналъ пожара.
Той ще си получи наказанието. Сигуренъ съмъ,
сегатъ — каза бащата, като я прегръщаше.
— Остави не мисли за този неподличникъ
прекъснато Лота.
— Но Пейчо! Де е Пейчо? — питаше не-
Не върваше щастливия баща.
сена! Ти си спасенъ! Избавена отъ пожара!
— О, моя сладка, скъпа Лота, ти си спа-
решиа въ павилиончето.
дима, само силно измачана Лота го пос-
Но той тръгваше да се увържи. Зарва невре-
— Лота — спасена — Възможно ли е това?
спасение, не му се върваше.
самъ видъ, че бѣше невъзможно нейното
медицини усилия да спаси дъщеря си, и когато
Лотиния баща, който бѣше проявилъ пос-
живалъ — се понесе гласъ изъ тъмната.
— Лота е жива! Избавена отъ пожара!
памятъ хорскиятъ кжши
Но чакай, ние ще го научимъ него, какъ се
— Преструва се — каза старшия караулъ —
нание.
караха въ кметството, той бѣше въ безсъз-

— 18 —

волство.

— Не! казалъ бащата на Анто.

— Какво? Излѣзълъ тоя пжѣ отъ равно-
душието си Оргелъ, и се приготвилъ да се
нахвърли върху безащитния баща на Анто.

— Господарю на гората, азъ не мога да
събере тая голѣма сума по никакъвъ начинъ:
но азъ мога да дамъ всичко на всичко оста-
нолото ми единичко богатство, тоя златенъ
нанизъ на майка ми. И подалъ на разбойниш-
кия главатаръ скжпия майчинъ споменъ.

— Ахъ! Извикалъ Орелъ и се отдръпналъ.
Нещо му притъмнѣло, нещо го жегнало. Той
позналъ наниза.

— Не може да бжде да си това ти? Моя
братъ Вердо отдавно го убиха страшнитъ
кърджалии. Не, не си ти!

Не искало да му се върва. Той гледалъ
Антова баща ипитателно и изведнѣжъ се
хвърлилъ на неговата шия.

— Братко! Братко! Това си ти! Познахъ
те Този нанизъ е на майка ни.

Печално се усмихналъ Антова баща.

— Да! Ти ме позна. Ти ме намѣри. Но,
уви, азъ едва те познавамъ. Моя братъ не
бѣше разбойникъ. Майка ми, ако би знала,

— Невъзможно е. Не е истина говори баща-
Лето сж удавили господаря Топорикинъ.
— Ще арестувамъ, каже, господикитъ, за
дома.

Навечеръ Лото — старшия караулъ идва у
А ние побѣгнахме съ Аксена въ село.
Топорикинъ.

Блжкъ — блжкъ — блжкъ — задави се
лока И цѣлъ се просна въ нея като риба.
веднѣжъ третото му тѣло затѣна въ една
блатището. Топорикинъ се по назъ. Из-
зачхва се — изостава назадъ. Възвяхме изъ
Но нали си бѣше малко тежкъ и прѣлнъ,
полтон.

И както си го знаехме люто господаръ
бѣше Матей Топорикинъ. Сжочи той и ни
крадливъ!

— Ахъ, каза той, никакакви проклети, какво
отъ морта ливадъ! Ахъ Боже мой какви
Топорикинъ.

вжкъ въ ливадитъ. Бѣше сжщия господаръ
По едно време наскочихме на седнальчо-
беремъ букети отъ хубави ливадни цѣтѣ.

Сънувахъ, че съ Аксена бѣгаме по ливадитъ и
по късно баща ни се порижи да ни омжи.

— 31 —

— 26 —

„Драга, любезна внучке,

Тая вечеръ, следъ като изпроводиохъ Недъ
въ леглото му, рекохъ да ти напиша това
писмо. Его месецъ откакъ съмъ получилъ
писмото ти. И още не съмъ ти отговорилъ.
Снощи на лампата го четохъ повторно и
вървай ми плакахъ.

„Ти питашъ за господаритъ, за Недъ, за
старата добра Лота, за кучето Жозефъ и за
котката Вареня. Всички сж добре, но ехъ,
Боже писание . . . зло се случи само съ Ва-
реня. Побѣсне единъ день и я уби господаръ.
Преметна се горката веднѣжъ, дваждъ и
толкова си бѣше. Всичко останало си е въ
едъ. Дори и старата Лота е въ много доб-
ро здраве. На Недъ позволиха вече да язди
на конъ. Само да го видишъ, колко се на-
дува! А и на мене е драго. А, какъ да не
ми е драго? Мили ми сж, скжпи ми сж, ка-
то членове отъ моето семейство!

На, ето вече петдесетъ години служа на
тоя кжша върно и честно. Тукъ служихъ
като момче, после съ твоята баба, добрата
Агага — после пакъ самъ презъ годинитъ на
тежкото ми вдовство. И тукъ ще си умра,
драга внучке. Ти ще бждешъ далече за мо-

Родната земя.

Колчемъ лѣтно време ходя
По полята — по нивята
Азъ привиквамъ като ходя
Страстно да любя земята.

Тазъ земя що е хранила
Нашитѣ прадеди славни
Симеона, Самуила
И Бориса православни.

Тазъ земя що нямъ бѣ зрителъ
На позори и на слави:
Тя най-мощень бѣ пазителъ
На юнаци по джбрази.

Днесъ земята моя родна
Що катъ боръ се зеленѣе
Е градина плодородна
Въ нея всичко цѣфти зрѣе.

По полята въ равнинитѣ
Тамъ орачъ трудолюбивъ
Въ угаръ прави цѣлинитѣ
Съ воловетѣ работливи.

Въ грижи въ работа унесенъ
Сѣе семе плодovitо
А на лѣто съ трудъ и пѣсень
Той прибира златно жито.

Въ планинскитѣ джбрази
Сладкопойни птички пѣятъ.
По зеленитѣ морави
Овци агънца тамъ блѣятъ.

Тѣзъ картини родни мили
Що азъ толкова обичамъ
Сж гнѣздо въ душа ми свили.
Азъ безъ тѣхъ не щж да дишамъ.

Дим. Мановъ.

На птичнитѣ.

Пѣйте, пѣйте, птички мили!
Мошь ярка, додето
Има, кръвъ играй въ жили.
Пѣйте подъ небето!

Пѣйте, птички! Веселете
Се въ дни благодати.
Пѣйте! Вредомъ разнесете
Ваш'тѣ пѣсни сладки.

Пѣйте, в' въздуха в' полето
И в' гората глуха,
Че една ми на сърдието
Вие сте разтуха.

Пѣйте, птиченца игриви!
Пѣйте ми на мене:
Ноше в' сѣнища мъгливи
И на яве дене.

Пѣйте! Мощна е разтуха
Ваша сладка пѣсень.
Пѣйте, че в' душа ми глуха
Никне взоръ чудесень!

Пѣйте, дорде тежко дишатъ
Дни сж тежки, болни!
Пѣйте, пѣйте, че азъ слушамъ
Пѣснитѣ Ви волни.

Г. П.

— 34 —

презъ кръста като малко дете и го хвърли
като вързопъ презъ вратата по стълбитѣ.

Чуха се виковете — Самутоха — Събудихъ
се — Боже пази, какъвъ глупавъ и страшенъ
сънь!

Този Матей Топоришкинъ затвори за дългъ
баша ни, който умрѣ въ затвора. А по кѣсно
сестра ми Аксеня съ мжжа си слугуваше у
сжшия Топоришкинъ.

Тоя ужасень човѣкъ оше ми е предъ очи-
тѣ. Горката Аксеня! Веднѣжъ я намѣрили въ
стаята на слугитѣ пила отрова и умрѣла.
Защо се отрови, никой не узна. Мжжѣтъ
и следъ това се скара съ Топоришкинъ и се
избѣга. Чу се че станалъ разбойникъ и се
заканвалъ да убие Топоришкина.

До тоя мигъ Тома все мълчеше съ напре-
гнато вглѣбение. Изведнажъ той скочи отъ
вцепенението си.

— Но това е невъзможно! Това е невъзмож-
но! Такава прилика съ историята на моето
семейство! Ахъ! Лота! Лота, малката, плачли-
ва Лота, която едва стѣпваше оше на крака!
Ахъ, ами Априлъ? Спомнямъ си сега всичко
ясно. Сега всичко и свѣтна предъ очитѣ.

— 35 —

— Лото, сестро Лото, ела ме пригърни!
Азъ съмъ твой братъ Тома, напустналъ башната
къща, разпрѣснати отъ семейството си, не
мили, не драги ние повече отъ двадесетъ го-
дини прекарваме подъ единъ покривъ безъ
да знаемъ, че сме братъ и сестра.

— Томе, Томе! мълвеше „Мъркушката“
Лота, плачейки надъ рамото му.

А Тома шепнеше като въ сънь.

— Сестро, Лото! Сестро Лото!

Въ тоя мигъ въ салона се чу кашляне.
Господаря бѣше станалъ.

човѣкъ мѡя Сандитъ. А то, охъ бедната гор-
тува той, охъ, какъ да го прекажамъ, които ми кос-
го видѣхъ закопанъ въ гроба. Виждалъ ли
си въ моята сая портрета въ жълтата рамка
съ този младъ солдатъ. Азъ съмъ неговата
майка. Поникаха Сандита на война. И моя
синъ вече не се върна. Тома, единичката ми
утѣха, единичката ми надежда, която шѣше да
бъде сета той, не се върна. Въ далечни не-
познати зѣми остави кости. Ахъ, Тома, гроба
му да се знаешъ, бихъ отишла, бихъ се по-
молила надъ него. Но, уви. . . охъ. . .
— Стига, старо! И мене ми дожаля. Та нима
и моя Фариамъ не падна убитъ на война?
Ахъ, не развѣржквалъ стари рани! Не ми на-
помнимай за старото минало!
Лота бършешъ очи съ прѣстилка си.
Тома съ крайчеца на кърпата си изтриваше
своитѣ.
Взиманото нещастие обличаваше тия две
души.
— Ехъ, старо, стига си плакала! подкачи
прѣво Тома.
— Ехъ, Тома, какво остава на мене, като ти
мжжъ се разплака!

— 29 —

— 28 —

срещне настѣпващия день.

И както му бѣше въ дългъ, Тома заобико-
ли двора, надникна по всички жгли на обора,
плевника, дори до курника и доволенъ се
върна да изпие обичайната си сутрешна ча-
ша чай.

Той седна до разпадената печка, която
„мъркушката“ Лота бѣше наклала и почна
да пие чая си.

Старата Лота, бѣ слугиня по кжсно дошла
отъ Тома, добра и кротка женица, но често
сприхава и ядосана, когато не и бѣше по во-
лята.

Викаха я „мъркушката“ на подбивъ, защо-
то бѣше слаба и мършава като сибила. — Тя
не се сърдеше на това име.

— Е, старо, каза Тома, който почти ни-
кога на назоваваше Лога по име, какъ пре-
кара тая нощъ? Сигурно ще ми разкажешъ
съня който си сънувала!

— Ехъ, Тома, каза старицата, добре, че
има кому да разпирямъ поне сънищата си.

Това ми достави утѣха. Единичка утѣха,
Тома. Нали знаешъ, когато дойдохъ тукъ,
бѣхъ вдовица, издържамъ единичкото си дете
далече въ града. Исканъ да го направя ученъ

Той поиска да го въведатъ при Пѣйчо. Въ-
то кадето въ ужасна треска лежеше момчето.
То не го позна. Той коленичи предъ малкия
герой, опита се да му заговори, а не нами-
раше думи: въ сърдцето му ставаше превратъ.
Пѣйчо бълнуваше несвѣряно.
— Той е боленъ. Ужасно боленъ. Отвѣдете
го въ болницата! Азъ ще заняти разносикъ
които ще станатъ — разпореди се той.
— Кжсно идете. Не че е нощъ — но кжсно
е за болника. . . . каза лежурния лѣкаръ —
Има вече усложнения. . . . Тая треска. . . Орта-
низъмътъ му е много слабъ и не ще издържи.
— Ахъ, бедното дете! — въздъхна Лолита.
Ня баша и въ очитъ му се показа една
сълза. Първото „ахъ!“ което се кжсаше отъ
коравосърдечнитѣ гърди на тоя жестокъ
човѣкъ.
Какъ се разкайваше той съ това „ахъ!“
Какъ страдаше! Но, уви! Бѣше кжсно вече.
— Но поможете всички грижи! Постарайте
се съ последни усилия да го спасите, г-нъ
Докторел!
— Ще се опитаме, доколкото ни е въз-
можно.

— 20 —

— 21 —

— О, колко ще ви благодаря! О, колко ще
се радва, моята малка Лола!

При произнасяне името на Лола, Пейчо
отвори очи и изведнѣжъ пакъ ги затвори,
разтресенъ отъ страшна огненица.

Лолитиня баша се върна сутринята Той
носеше лошо известие за Лола. Но той не
и го съобщи. Не можеше да и каже че мал-
ката чорлава главичка — момчето, което се
бѣше жертвувало за нея — не бѣше вече жи-
во. И какъ то въ бълнуванията си на смър-
тния одъръ шепнеше:

— Лола! Лоличка!

* * *

Въ гробищата, дето бѣше заровенъ Пѣйчо
имаше голѣмъ ромбоиденъ камѣкъ, който
лежеше надъ гроба му. Всѣка недѣля, една
девойка съ руси коси и миловидно лице, ид-
ваше тукъ и порѣсваше съ цвѣта камѣка.

Това бѣше малката Лола — която не може-
ше да забрави своя нещастенъ приятель.

Тръгваме, Майка ни съ плачъ ни изпраща. Влизаме въ кметството. Гледаме кмета, а до него за наше голѣмо изумление, удавения отъ насъ Матей Топоришкинъ, дърпа тънка броевица и лукаво се подсмива подъ мустакъ.

Навежда той глава и чака баща ни да тръгне.

Яго е благоразумиетъ, ако и нетърпеливъ.

Децата сами ще дойдатъ. Ето азъ ще ги доведа.

— Стой, Яго! Ти не трѣба да правишъ така.

Тогавъ баща ни го съзми.

Казва Яго и иска да влезе насилъ въ къщи.

Кой знай? Тъ всички виновни така казватъ,

— Но ние не сме виновни — казваме ние.

ми е да ви арестувамъ.

— Хайде въ кметството, каже, заповѣдано да продамъ. Яго тропаше нетърпеливо.

само безмълвно ни гледаше и не смѣеше дума

Ний съ Аксена се разплакахме. Баща ни

е да ги арестувамъ.

затъ блажитето и го удавили. Заповѣдано ми

на Топоришкинъ го потвърждаватъ. Отвери го

— Но това е истина! казва Яго. Ето косачи

наст.

ни на Яго и не му позволява да влезе при

— 32 —

— 25 —

Тирана отрѣзаль главата на Оргелъ, заедно съ много други глави, и ги занесълъ на по-казъ въ града.

Тогавъ Антова баща позналъ главата на брата си, и една сълза се търкалила по бузата му.

— Да, той съуме да умре като човекъ, казалъ той.

— И тъй, моето момче, азъ ти разправихъ историята на Оргела, разбойнишкия главатаръ. А сега, може да идешъ въ стаята си, да се разсъблечешъ безшумно и да си легнешъ.

Момчето стана отъ скута на стареца, каза му обичайното лека нощъ, цѣлуна го по челото и отиде да спи въ стаята си.

Тома тая вечеръ бѣше решилъ да не спи. Той реши да напише писмо на внучката си Татяна, която живѣеше далече, далече на северъ. И макаръ бѣше малограмотенъ, то той обичише да пише писмата си самъ, защото влагаше въ тѣхъ много интимно отъ своя животъ, за което би се червилъ ако узнаеше нѣкой отъ господаритѣ, дори и Недъ, който толкова го обичаше.

И буква следъ буква, съ нечовѣшки усилия стария Тома пишеше:

— 24 —

че той ще дѣбие по друмищата невини хора и да ги убива, би го въ пелени задушила. Не, Оргелъ, ти не си моя братъ. Азъ съмъ загубилъ своя братъ.

Обзело разкаяние и печаль Оргела. Тия, които той смѣталъ за мъргви — жертви на кърджалийското нашествие, за тия за които той бѣ станалъ разбойникъ, бѣха живи! Той треперелъ и не можелъ дума да продума. И най после навелъ печално глава.

— Вердо, азъ съгрешихъ. Но, отъ днесъ нататкъ, азъ ще се посветя на животъ, който да изкупи мойтъ прегрешения. Ти отново ще чуешъ за менъ и ще ми простишъ. А сега, вземи сина си и върви си съ миръ.

Съ почестъ изпратили разбойниците брата на Оргеля.

Минали дълги години. Никой не чуваль нишо за него

Единъ день името му отново възкраснало, за да угасне въ скоро време но славно.

Оргелъ забѣгналъ далече. Обиколилъ много страни и отново го привлѣкло злощастieto на родината му. Тогавъ той събира отредъ доброволци и дига бунтъ. Следъ нѣколко геройски битки, куршумъ пробилъ челото му.

— 17 —

Оскараха Пейчо. Бава — ни живъ, ни мъртъвъ. Поради болкитѣ, поради страха ми, на нуреното момче имаше трѣска. Когато го от-учахъ.

Въ тоя мить, понеже на пожара се бѣше обралъ голѣтъ народъ, Лолнина баща повика

едното, комуто заръча да откара Пейчо въ кметството и поръча, тамъ добре да го на-

Въ тоя мить, понеже на пожара се бѣше обралъ голѣтъ народъ, Лолнина баща повика

брата въече, че ти ме запази. Щѣ те нареда

А, ти ще бѣгашъ значи, а? Добре! Раз-

да избѣга.

Момчето се налитна изплашено и се опита

въ нещастieto си, Лолнина баща.

вечно, крещеше разваляванъ и се забравилъ

Чакъ, ще те науча азъ, та ще ме помнишъ

— Разбрахъ, че ти си направилъ пожара

което падна безмълвно на земята.

Мойтъ нещастия, и той ритна момчето люто,

нещастieto си. — Ти, ти си причинителъ на

баща, който бѣше станалъ ошо по-лошъ въ

— А, това си ти малко псе, извика Лолнина

фигура.

Въ тоя мить до него израстна една черна

пити отъ болкитѣ момчето треперашо се на-

нитна отъ волата и се изправи на земята.

Тропни велъжъ, тропни дваждъ, па като ги заситни!... е хей — глава ти се мае... А после... после, като завика — заклека — да му се на нагледашъ...
 Тъй растна Димчо — горъкъ да стане иска...
 Само да се позасили...
 Люшката се тихо листата — блатъ вътръ в гаи. Отъ всрѣдъ стадото, което пасе соч- на трева се донася леко
 — В е е — е — е! В е е — 1...
 — Блѣтъ овци — много овци — всѣкави — и бѣли и черни кафяви... всѣкави...
 И между тѣхъ Димчо. Подгрѣтъ се на дългата си гета, наметнатъ съ ямудрукъ, гле- да на полу — е — хей тамъ — много надолу едъва се бѣлѣтъ кжшнѣ... Тамъ е селото му...
 Радъна се Димчо — на Балкана е сета... Сбл- на се желанието му...
 Ехъ, рано е още... Димчо му е бѣло — не е като на балканджинѣтъ... Но е отскоро тука... Ще стане и той такъвъ... Ще над- мине били Петко Топалъ...
 Драго му е на Димчо — много му е драго Всичко ще се нареди. Нали само трѣбваше

— 10 —

тѣхъ — и да не се различаватъ хубаво (та и що му трѣбва?) сж Апенинитѣ... Може- ха ли тий — Чикаго, Кордилиеритѣ и Апе- нинитѣ да сж на едно — Асенъ не знае. Но той за тѣхъ е челъ, тѣхъ знае и... на ед- но ги събира...

Мишо бѣ вече до своето пристанище. По мокрия пѣськъ личеха стжпкитѣ на боситѣ му крака. Асенъ млчливо зае мѣстото си задъ скалата. Ржцетѣ му заровиха мекия пѣ- съкъ. Подъ ноктитѣ му влизаха малки пар- ченца, отъ това болѣше — но нищо... Натовари парахода съ пѣстикъ и го пусна въ водата. Но види се „солъта“ бѣ премного — дѣската се наклони и обърна... Асенъ треп- на — загуби много долари...

Когато съ голѣми усилия успѣ да докара парахода си до Мишовото пристанище, на борта му не бѣше останала никаква соль...

Играха дълго тий докато имъ омръзна. Тръгнаха сетне къмъ училището. Тамъ — задъ него се намираше участъка.

Мишо тъкмо говореше на Асена да си нап- равятъ влакъ, когато той забеляза, на врата- та на участъка стояха малки момчета и уси- лено гледаха вжтре.

— 15 —

Кокичета.

Рано нукна пролѣтъ тая година. Това позна- и малкия Мончо. Бѣ въ кжщи и гледаше презъ мжтното стѣкло къмъ плѣвника. Из- веднажъ — черно тѣло съ бѣла рѣзка — мина, отзадъ прелетѣ отъ кжщата право на черни- цата предъ плѣвника.

Мончо загледа свраката — тя неспокойно мърдаше опашката си — сякѣшъ дири, чака нѣщо. Скоро спрѣ. Мончо помисли, че свра- ката го видѣ и ъ потрѣпа на стѣклото.

Свраката започна да цвѣрти. И Мончо се ослуша. Птицата сякѣшъ му викаше: — Мон мон мончо? ... Пролѣтъ — Про-про- лѣтъ!...

И Мончо подскочи отъ радостъ — Пролѣтъ!

Шомъ дойде пролѣтъ „Дѣла“ се лѣсне — грѣе го слънцето, гали го и топи сиѣга. Та туй и чака Мончо. Само сиѣга да падне. И после, като трѣгне съ другарчета — тича по цѣлъ день, а и въ дракиѣ се завирастъ... Кокичета има тамъ скрити и запазени отъ трънѣтъ.

— 18 —

Живитѣ картинки.

(Разказъ)

Христо отрасна на село. Отъ когато пом- ни, не знае да е напускалъ селото си. А е- вче голѣмъ — още две години и на учили- ще ще иде.

На село всичко познава. Знае и момчетата, съ които да играе, кой му сж „непривѣтитѣ“ сжко знае. Коко пжти сж се собирали тѣ съ другари — той, Бучо, Петко, Стоянъ — ох — о- коко много... Сбирали сж се и сетне съ „враговетѣ“ сж се били... „Враговетѣ“ онии отъ долната махля. Биятъ ги и тѣ. А има и

лигнѣта — тамъ сж и катуниѣ...

Знае Христо и обшината. Съ какъвъ срахъ е минавалъ само оттамъ... Много страшно е, като гжсеница е залегнала обора — напра- венъ е отъ лебели греди. А цититѣ на по- крива сж много червени, най-червени въ пѣлото село... Та вжтре — въ обора е бика.

Той рече много страшно, голѣмъ е — черъ, съ бѣло петно между очитѣ му... А рога- та — остри, остри като игли. А и Христовъ

— 23 —

— Старата Лора сама признава, че по нейна вина пожара е избухналъ въ кухнята.
— Но, Лейчо... Де е Лейчо? — не престава да пита Лора неспокойно.
— Но защо ти е Лейчо, дете мое? Какво те интересува той сестъ?
— Какъ какво? Та нали той ме спаси отъ пожара? Искать да му благодаря. Тръбва и ти да му благодаряшъ, татенце! — каза тя и увисна на шията на баща си.
— Нима Лейчо те спаси отъ пожара? — сръчна уплашено Лолниня баща.
Тръбва и ти да му благодаряшъ — повториха червената рокичка.
— Да! азъ вече му благодарихъ! — замислено каза Лолниня баща и поиска да излизе. Той остави Лора на грижите на сестра си Ана, която въ тоя мить бѣше дошла, а самъ отиде въ кметството.
Старшия караулъ, като мислеше, че знае за какво иде, го посрещна усмихнато:
— Заемъ си ние работата. Така го нагласихме, че дрътъ пжъ надали ще постѣе да приближи, камо ли да запази чужда кжшъ. Лолниня баща се смръзна отъ думитъ му.

— 19 —

Стариятъ слуга.

(откъслекъ изъ романъ).

Разказвай по нататкъ, Томе! До где бѣше стигналъ? — А, до тамъ, кждето разбойниците поискали откупъ за Анто.

— Да, моето момче, и тѣ поискали голѣмъ откупъ за бедното момче, и ако баща му не внеселъ този откупъ на опредѣления срокъ, щѣли да го убиятъ. За нещастие на уречения день бащата на Анто не можалъ да събере исканата сума, тѣй като не билъ богатъ, както го мислили, а пкъ нѣмало отъ кого да заеме, и той отивалъ самъ, та съ сълзи на очи да измоли детето си. Стигналъ до гората, кждето били разположени разбойниците и поискалъ да се срещне съ водача имъ Оргелъ. Тѣ го повели презъ шубрацитѣ, и следъ нѣколко минути бедния баща на Анто седѣлъ предъ кръвожадния разбойнишки главатаръ Оргелъ.

Е, старче, носишли откупа? попиталъ Оргелъ, и се престорилъ, че съвсемъ не го интересува бащата на Анто, но съ скрито задо-

въ кжши отснхаче азъ и Аксена, за които правямъ минали работи: та искамы да кажамъ, и азъ стара глупачка взехъ да разсънго.

Нито знаемъ, нито чухме, що е станало у другъ господаръ, който после се изели и а той на десетъ, когато и неговъ тате изпратилъ, Тома, дѣва го помня — бѣхъ три години, премръзналъ на пжъ и умрълъ.

Свой господаръ, кждето по късно, една зима десетъ години тате го изпрати у бившия азъ. Бате Априлъ не го помня даже: петна малкъ, сестра ми Аксена и най-малката бѣхъ насъ четири деца: братъ ми Априлъ, Тома по-отъ обработването на която ни прехраняваше беденъ селянинъ, но имаше кжсъ своя зема и момиче у бащината кжшъ. Баща ми бѣше срън, отъ мойтъ младины. Срънвахъ се като — Срънвахъ, охъ Томе, не ми се смей, казваше:

— Хайде, седни до печката и ми разправи това което си срънвалъ.
Старата Лора не чакаше за втора покана. Тя седна на триножното столче предъ печката и разбръквайки отъ време на време отъясъ дивава, който пѣше въ ржцетъ ѣ раз-

— 30 —

— 27 —

ето погребение — едничка ти останала отъ моето семейство! Но ще си спомняшъ за дѣдо си, нали? Ахъ, зная, ти ще си спомняшъ за менъ. Това ми е утѣхата.

А ти добре ли си? Отъ писмото ти виждамъ, че си добре. Това ме радва. Да знаешъ, колко ме радва!

„Драга любезна внучке, азъ съмъ старъ, мжно пиша и за това ти пиша накратко. А ти, когато пишешъ, пиши по дълго писмо.

Цѣлува те твой дѣдо Тома“.

Следъ това стареца нагъна писмото на две и го сложи въ пликъ, който адресира:

Таня Форламова у господаря Мовродкинъ въ — — — — —

Следъ това стареца прибра писмото подъ кожуха си, угаси газенчето и успокоенъ се подпря на масата, и се отдаде на сладка дрѣмка.

*

Трескова зора пѣзвестваше приближаващия день. Скърцане на коля, и гласове на ранобудни работници изпълнѣха улицата.

Тома се стресна внезапно: помисли, че се е уснялъ — заразтърка очи. Следъ това набожно се прекръсти и се приготви да по-

И майкото дете съпросватънати отъздатъ
желанието. А заедно съ тъй крепко въ него
мисълта — сиръ той ще го изпъни Нишо
че е майкѣ. Балкана ще го закрие — кога
Димчо иде, нѣма бѣра да навика. Ще го
посрещне, като малко дръгаче.
Особена радостъ изпитваше Димчо, кога
види по-големия отъ него — тия, които сж
ходили на Балкана тия, които той познаваше
много лесно. Тѣ сж за Димча най-добри —
двѣта, между петь други ще ги познае . . .
Какви сж само тѣ! . . . Коситъ имъ се вѣятъ
отъ вѣтра (кой знай, колко силно е той
тамъ горе въ планината! Развѣялъ ги е — и
сѣга не мърватъ — като него сж — бунтов-
ници . . .) А лицата имъ — загорѣли отъ
слънцето и вѣтра, изпечени, черни такива . . .
И само какъ играятъ. Гледатъ ги е Димчо
на хорото. Да се не видятъ и момци-
тѣ! Тропатъ та земата кънти . . . Има единъ
познава го Димчо — Петко . . . Петко Топала
го викатъ — има стало той на Балкана —
рѣко слиза — та той — тъй хубаво играе,
че всички се заплъсватъ да го гледатъ.

— 9 —

И двамата се интересуваха. Асенъ намѣ-
ри свободно мѣсто и презъ голѣма дупка
надзърна.

Разбра всичко. Тамъ — на двора лежеше
най хубавия конь. Така бѣ слушалъ Асенъ.
Яздеше го околейския началникъ. А оня денъ
— Асенъ въ залисии бѣше забравилъ — на-
учи, че коня си е счупилъ крака и че баша
му каза — не трѣбвало да живѣе — нѣма-
ло да се оправи.

Хубавото тѣло на коня, съ червенъ косъмъ
едва помърдваше. Главата му бѣ къмъ вра-
тата. Когато видѣ очитѣ му — Асенъ по-
трѣпна — тѣ бѣха тъй голѣми и пълни съ
сълзи . . . Тѣжно го гледаха — сякашъ мо-
лѣха за помощъ

На Асена бѣ жалко да гледа. Искаше да
се отдрѣпне отъ дѣскитѣ, но въ това време
излѣзоха стражари.

Тѣ наобиколиха коня. А той обърне очи-
тѣ си къмъ тѣхъ — молеше, искаше помощъ.

Стражаритѣ бѣха смутени. Единъ отъ тѣхъ
погали коня. Тогава той помръдна опашка, а
крака му — счупения кракъ съ бѣличко до
копитото, висеше все тъй страшно, като пре-
чупенъ клонъ на млада фиданка . . .

— 16 —

Майка тъй все му думаше:
— Ти Христѣ майка — отъ бика се пазя —
и тамъ не отивай. Той е много страшенъ.
И лошъ. Не познава дѣлата — мши, добри —
мушка ги . . .
А вечеръ, Христѣ легне и счупава бика —
тъмненъ, страшенъ, изключилъ изъ обора, тия
и реве. . . Страшно реве. А очитѣ му голѣми
се свива, свива се и цѣлъ трепери. И — ха —
ха — ще го дигне бика на рота си — про-
мушилъ го въ корема и Христѣ цѣлъ потенъ
се сѣбуди — страшно. . .
Знае Христѣ и много работи въ село. . .
Най-хубавитѣ присади — водниции има
Стоянъ Вълковъ. Христѣ е ходилъ да ги гле-
да тамъ отъ вѣтър. . . Голѣмо дърво. И мно-
го ражда — ама сж високо и сж задръ дѣбе-
лия дуваръ. . . Та само ги гледатъ дѣцата.
А прѣкъ колко време е сѣдѣлъ Христѣ въ
пиганската махала — но не тамъ ония съ
катаунитѣ въ долната махала — тамъ и „пиган-
чета“ ще го биятъ — нали сж „врагове“. . .
Но той е стоялъ при Ахмедъ — този, дето
този на единъ камѣкъ като колело ножовѣтъ
и клепе мотикитѣ.

— 24 —

Асенъ потреперваше — бедното животинно . . .
Но — той изтрѣпна — дощѣ му се да вика,
очитѣ му се премръжиха . . . Едвамъ видѣ
какъ единъ стражаръ извади револверъ и
гръмна въ главата на коня . . . Тѣлото му се
растресе. А очитѣ — очитѣ се обърнаха и
замръха като стѣклени Коньтъ, сякашъ пита-
ше съ тѣхъ —

— Защо ме убиха? . . . Какво имъ сторихъ . . .
Ужасъ обзе Асена Не знаеше какво да
прави. Само съ сила удари съ юмрукъ дѣска-
та и избѣга . . .

— Асене, защо не ядешъ? . . .
— Мѣка ми е, мамо . . . — Асенъ захѣлна
и почна да разправя. Майка му не го слу-
шаше съ внимание Въ това време отъ вѣтъ-
ря извика една сѣседка. А Асенъ тъкмо пи-
таше:

Защо сж толкова лоши хората, мамо? . . .
Но тя не можеше да отговори. Асенъ си
остана тъй съ мжката, по хубавия убитъ
конь.

— Върно — отвръща Димчо и се удря във
ната? . . .
— Бате, върно ли е, че си синъ на плани-
Пенка, сестричето му и го пита:
А презъ нощта сънува, че го срещна
въ гърдитъ си . . .
ли съ радостъ Димчо, и усъви нѣщо топло
— „Азъ съмъ синъ на планината“ — си помис-
задръхъ . . . Синъ на планината е . . .
— Ти, Мишо, не гледай Димча . . . Той е
какъ бащата на Мишо му викаше.
Мишовия кракъ се бѣше поправилъ той чу,
мъчи да го изнесе горе . . . Вечерта, когато
Мишо си навѣхна крака. Димчо много се
Единъ пажъ — като ходиха за боровинки
— като Петко Топана . . .
бѣла, сякашъ варъ. Димчо пъкъ е вече черъ
— драго имъ е . . . А Мишовата кожа е бѣла,
навѣсжда. По пѣлъ день тичаха. Сбѣха се
опцетъ на бати си Еня, а развежда Мишо
ше и други момчета отъ града. Димчо остави
дошли Мишо и баща му . . . А съ тѣхъ има-
Димчовата радостъ нѣмаше край — бѣха
* * *
А луната го гледаше презъ плета на ко-
либата и сякашъ му смирна съ око . . .

— 12 —

търдитъ . . .

Когато следъ нѣколко дена Мишо и баща
му си отиваха, Димчо стоя дълго на единъ
ежберъ и имъ махаше съ ржка.
Синътъ на планината изпрашаше гоститъ
си . . .

— 13 —

оправдава:
— Ама азъ . . . азъ . . . — и не знае какво да
казва. А кокичетата му викатъ:
— Мончо, Мончо, я си помисли — тебе нѣ-
кой да те махне отъ кжши и да те захвърли
на нѣкой пуста скала като ти насъ на сто-
ла, азъ . . . Хубаво ли е? . . . Всѣки кждето
се е научилъ тамъ живѣе . . . И ти си едно
мръничко кокиченце — тѣй да те кжсатъ ли? . . .
И още му думать.
Мончо си представява — взематъ го лоши
хора и го захвърлятъ на една скала. А тамъ
— студено и равно — гладко, като . . .
Излаши се —
— Охъ, майниче, нима ще умрѣ? . . .
А кокиченцата го гледатъ, гледатъ го така
улюшченъ и му прощаватъ:
— Ехъ, Мончо, сбъркалъ си ти . . . Но ние
ти прощаваме. Само тѣй други и по много
не кжсай . . . Ний ще умремъ, но нека поне
тѣ — други тѣ да живѣятъ . . .
На Мончо му става тѣжно. Мъчно му е . . .
Ехъ, сбъркалъ е . . . Нѣма какво да прави . . .
Тия кокиченца тѣй ще си и умрѣтъ . . .
Но нищо, тѣ му прощаватъ . . . И Мончо

— 21 —

— 20 —

слѣзе голѣмъ букетъ да има . . . най-голѣмия.
Наистина, набра Мончо, но и ржцетъ му
се изподраха — останаха червени линии —
сякашъ кола вози по мокра земя. Но пъкъ и
кога си тръгнаха Мончовия букетъ най-го-
лѣмъ излѣзе . . .

Вървятъ сетне изъ село — и всички се
радватъ.

Кокичета сж набрали. Много кокичета. Та
не сж ли герои? . . .

Прибра се Мончо късно въ кжши — задъ
„Дѣла“ се виждаше жълтата топка — луната.

Даде на сестричето си отъ кокичетата, оста-
налитъ сложи на столче до кревата си.

Заспа бързо — дългото тичане, следъ тол-
кова време почивка презъ зимата, го бѣше
сломило.

Заспа Мончо и сънува чуденъ сънъ:

Струва му се, че кокичетата отъ стола,
тамъ дето е до главата му оживѣватъ и всички
гледатъ къмъ него. Всички сж изплашени и
викатъ.

— Ахъ ти, Мончо, защо ни откъсна? Сега
ще умремъ . . .

Мончо трепери и се свива. Исква да се

Навсѣкжде. . .
ще идатъ при пиранидата, и на прѣскамото.
Димчо се зарадва. Цѣлата нощъ не спа —

Мисли си — ще развѣжда Мишо, и на вѣрха
ще дойдатъ и други момчета. . .
Мишо ще дойде на гости съ баща си. . .

— А за тебе Димчо, има радостна новина —
обърна и къмъ Димча. . .

Но бати му си знае работата. Най сетне се
рекаръ Димчо тогава. . .

— Ела — цѣлия Балканъ ще е нашъ — бѣ
дойде на гости на Димча. . .

Развѣдиха Мишо обеща, че нѣкои денъ ще
та Димчо е приятелъ съ него. . . И кога се

попита за Миша. Мишо е синъ на учителка-
Слуша Димчо бати си Еня, а не смѣе да

Та сега вече всичко въ село се наредило.
ма на руманя се върнала. . .

свършили — кака му Вида дето бѣше ходи-
на село — и жѣлната тамъ надолу изъ полето

Подочу Димчо отъ бати си Еня — тои слеза
Мина време. Лѣтотото долу е въ разгара си.

Затуй му е драго. . .
Та сега е вече дощель. . .

на Балкана да дойде. . .

— 11 —

— 14 —

МѢКА.

Асенъ стисналъ здраво подъ мишница мал-
ката дѣсчица съ забучена на нея прѣчка —
мачта, и съ заостренъ край (това бѣ цѣлия
параходъ!) закричи бѣрзо къмъ рѣката.

Мишо сигурно е вече дошелъ тамъ — и
ето отдавна чака пратката отъ соль, която
Асенъ щѣше да му изпрати съ „Титания“.

За друго не мислѣше. Бѣ лаже забравилъ
точно кой е той — когато стигна до рѣката
помисли си, че е видѣлъ Тихия океанъ. И
той — малкия Асенъ, не малъкъ, а голѣмъ
и богатъ търговецъ отъ Калифорния. Соль
тамъ дали има — не му трѣбва точно да
знае. . .

А за село и не помисляше — да се обѣр-
не и го види, не ще се мѣрнатъ предъ очи-
тъ му схлупенитѣ скрити въ зеленина кж-
шурки, а небостѣргачитѣ отъ Чикаго. Въ мис-
литѣ си Асенъ не знаеше граница. А и не
съобразяваше — всичко хубаво, за което
знаеше го сбираше наоколо — до неговото
село. Ехе — далече тамъ синята нишка отъ
планини, за него бѣха Кордилиеритѣ — а до

— Горкитѣ — тѣ зарадъ него ще умратъ. . .
Глави ги Мончо, а тѣ му се усмихнатъ.
Така заспа, здравъ сънь.

— 22 —

— 19 —

И колко е хубаво вътре — тамъ въ дра-
китѣ. Надигнало нагоре бѣла главица коки-
ченце нежно се усмихва — наоколо сухи листа,
купчинка снѣгъ . . . всичко — сякашъ е като
село — камъчетата: кжщитѣ; листата: ливади,
а кокичетата — хората. . .

Ехъ, нищо, че кога брѣкне човѣкъ въ
трѣнката, кокиче да откъсне го бодни трѣнь. . .

Поздрави свраката Монча съ пролѣтъта и
той замисли — за кокиче да иде.

Сбраха се палавци. „Дѣла“ е оголилъ чело,
а голѣмия брѣстъ, сякашъ имъ маха съ рѣжа
— вика ги —

— Елате! Елате! . . .

И хубаво се върви. Тревата е сива, но
личи — скоро зелената ще избие. Вървятъ
нагоре по полянкитѣ, а краката леко, леко
потъвѣтъ въ земята. Но не се цапатъ. . .
Мека е земята. Върви се хубаво. . . Най се
играе въ такова време на „предаванка“. . .

Кога лѣтъ Мончо се качва на „Дѣла“ стру-
ва му се, че много е стрѣмно, далече. . . А
сега — тичатъ, смѣятъ се и безъ да свѣтятъ —
горе сж вече. . .

Прѣснаха се всички. Мончо бѣрза. Иска
много кокичета на набере. На село, като

живият картини. . .
Когато пакъ стана свѣтло стори му се, че
много малко време се беше мубуваа на
Видъ чудни работи. И остана замаснатъ. . .
Христо — живи хора — приказватъ, тичатъ
на бѣло платно заиграха хора — гледа ги
ржката на баща си, Наведнажъ — на среща
малко и стана тъмно — Христо се хвана за
Седнаха — нареди ги едно момче. Постоаха
ре имаше много столове и бѣше свѣтло.
Когато вѣзоха въ една голѣма стая, вът-
каково пѣкъ — нека и детето му види. .

Баща му се съгласи — всичко бѣ процапъ
кино.
Христо се разбѣра. Хубаво бие. Па се
замоли: — Тате, бѣ тате, хайде да идемъ на

— Е, Иско — хареса ли ти?
попита.
Обѣдъ мина. Наводоха се и баща му го
мобила. . . А тукъ. . .
Христо бѣ вижжлъ, по единъ — два авто-
руци и автомобилли много нѣщо. . На село
Ходиха много а изъ улици хора, ка-
голѣми — не сж като на село. . .
искаше да види. А кжшитъ — едни, такива

— 26 —

— 27 —

На село Христо, най-много разпръва за
живият картинки. Тѣхъ не забрави никога.

— 30 —

Влезе въ кжщата, стжпва полека — гледа:
не е като у тѣхъ. Тукъ има портрети, но не
като на баща му. А Емилъ го води.

И на прага не се стърпя: пошушна му:
— Ще видишъ грамофонъ. . .

Пейчо повтори: „Грамофонъ“ . . . „Грамо-
фонъ“ . . .

Когато той застана предъ въртящата се
назѣбена плоча — смая се, като чу гласъ.
Само игла туриха, а вжтре нѣкой пѣе. Чуди се
Пейчо — кой е? На Емилъ бати му тѣй не
може да пѣе. Погледна задъ капака — никой.
Махнаха иглата — никой не пѣе . . . Чудна
работа. . .

Дълго слуша Пейчо, а на тръгване, леко,
леко едвамъ докосна лѣскавата чудна плочка.
Сѣти студено и се дръпна. Но сетне пакъ
я поглади — сякашъ благодареше. . .

Унесе се Пейчо — хубаво е туй — гра-мо-
фонъ. А що да нѣматъ и тѣ?

Вечерята:

— Мамо — ние що не си купимъ грамофонъ?
Ше ни свири.

Майка му замълча. Пейчо повтори.

— Защо ли? . . . И му се скара — хлѣбъ
нѣматъ, а той . . .

Пейчо запомни това. . .
мофони. . .

Пейчо се разсърди. Когато легнаха майка
му го преръна:
— Не така, Пейчо не. . . Ние трѣба хлѣба
да гледаме. Има и други като насъ. Когато
всички си иматъ хлѣбъ, ще си взематъ гра-

— 31 —

Разни работи видѣ Христо долге стинаха
въ града. А и тамъ — само гледаше. Всичо

картинки.

Легнаха си рано — утре преди слънце ще
тръгватъ. Христо сна малко и сънува живиятѣ
каза — само за живиятѣ картинки не забравяи

Прибра се Христо и забрави кой какво му
живи картинки да видишъ.

— Ти, Ристе искай да идешъ на кино —
лише ходи — му рече:

А Любенъ — той е по старъ — и на учи-

въски имаше по нѣщо любимо. . .

рече да види цирка. Станю — куклитѣ. . .

думя купъ работи да види тамъ. . . Колко му

малка завистъ, че самъ не ще иде — му на-

Христо ще иде въ града. . . И въски — съ

Докато се мръкна — всички знаеха че

И се засмѣ отъ радостъ.

— Въ града? Така ли, а? — Въ града. .

сключи отъ радостъ.

му каза че ще идатъ въ града, Христо под-

Когато единъ денъ майка му го видна и

сто.

И колко оше. . . Та и не е малкъ Хри-

— 25 —

— 28 —

Пейчо и майка му.

На години Пейчо е едно съ Емила, но я
го вижъ — отдвана го надминалъ и сега
всички мислятъ: Емиль е дете — Пейчо е бати.

А Пейчо не се сърди. А когато и двамата
ги взеха на едно въ първо отдѣление, идеше
му на всѣки срѣщнатъ да вика:

— Не съмъ бати — нѣ! Връстници сме . . .

Хей тъй — само да имъ каже. Не, че го е
ядъ. Ядоса се той малко, когато го сложиха
на последния чинъ. И отъ него има по висо-
ки, ама тѣ . . . Учителътъ тѣхъ сложи напредъ.
Нищо — Пейчо и отъ тамъ ще може да виж-
да — чина е високъ. Но друго го е ядъ —
обърна се Емиль отъ първия чинъ, подвикна
му, че е далечъ, охо — много далечъ и току
тури ржцетѣ си, като далекогледъ за да го
види.

За туй се бѣше ядосалъ Пейчо. . .

Кога Пейчо е въ училище — по весело му
е. Въ кжши не е тъй. Тамъ нѣ — портрета
на баща му виси. Гледа го Пейчо — и жалъ
му става — де го вече него? Умрѣ и остави
майка му сама да жени, да се труди . . .

— 29 —

Пейчо си мисли — не той самъ умрѣ — други
го накараха . . . А при туй — въ кжши май-
ка му я нѣма. Все работи и вѣнъ отъ кжши.
За туй на Пейча тукъ не е весело. . .

Пейчо пита:

— Зѣщо, мале ти тъй — много работишъ?

А майка му — Пейчо познава — се смѣ
сканфузено, присторено — на сила:

— Ехъ, Пейчо, сине — не мога инѣкъ . . . А
трѣбва да ядемъ. . .

Запомни Пейчо това — та нима цѣлъ жи-
вотъ майка му ще работи? Гледа Пейчо —
другитѣ не тъй работятъ — по цѣлъ день
ходятъ насамъ — натамъ и пакъ има какво
да ядатъ . . . Не сж гладни — познава се . . .
И Пейчо се реши — кога му дойде времето
ще пита. И ще научи. . .

Пейчо дочу Емиль да вика:

— Пейчо — ела у насъ . . . Ще видишъ какъ
во има. . .

И лицето му цѣлото засмѣно — веждитѣ
се сбрали и надебелели. Противно му е на
Пейча — мисли, че Емиль се подиграва. Но
онзи повтори. . .

Ще иде Пейчо — и отиде.